

Mort immi-
nentis Moy-
fi eo quod Fi-
lium circun-
cidere ne-
glexerat.

aliud est, nisi signum, En fons, & origo legis huius irrogatae populo Iudaorum, quae viguit usque ad Baptifini institutionem, & praedicationem Evangelii.

In quarto Esodi capite legitur, Angelum, a quo Deus repraesentabatur, Moyfi apparuisse mitibus, qui quasi mortem inferre vellent illi in negligentia poenam, qua illi sui circumcifionem distulerat. Quod ubi Sephora Moyfis uxore cognovisset, accepto lapide in cultri formam acuto, Piliu circumcidit, ut vitium suum liberaret a morte, dicens ei: *Sponsus sanctus mihi est.* Me coegit, ut circumcidere primogenitum meum, & modo hoc ipsum mihi facerem est cum minore natu. Constat Moysem non obtenturavisse legi, quae Parentes subebantur octava die mares circumcidere; & verisimile est, ipsum hoc neglexisse, ne contristaret uxorem, quae cum esset idolorum cultrix, atque Ethnica, testata est se agere, & gravate primogeniti sui circumcifionem tulisse.

Actio, quam fecit Ioseph antequam Israelitas in terram promissam introduceret, simul exemplum est obedientiae, quam praestitit legi Dei, & figura eius, quod faciendum est Christi fidelis in Calum contentum. Noluit Deus populum hunc in terram promissam inferre pedem antequam circumcidere; quapropter imperavit Ioseph, ut tradidit Iordanem, sese disponeret ad ingrediendam terram illius possessionem per generalem circumcifionem omnium filiorum Israel, quod ad unguem adimpletum est. Hoc exemplum est obedientiae magni illius Imperatoris exercitum Domini; sed simul veritas est eius, quod tunc accidit in figura: videlicet neminem ingrediendum in Regnum Dei, quae est terra viventium nobis promissa, qui circumcifus non fuerit, & cui adeptum non fuerit vitiorum omnium, omniumque cupiditatum opprobrium, quae obstruunt aditum huius regni, & prohibent, ne adeatur possessio terrae illius, ut ait Ioseph per circumcifionem: quae absoluta, dicit: *Hodie abluisti opprobrium Aegypti a vobis.* (Ioseph. 10.)

Si circumcifio quamvis sensibilis, atque exterior in lege Moyfi inuebat tamen aliquid intrinsecum, & spirituale; nam dubitari potest, quinimus Baptifimus in IESU CHRISTI, cuius figura erat circumcifio, ut visibilis signum rei invisibilis; signum extrinsecum, quod in personis nostris recipimus, interioris abalienationis, quam habere debemus in animabus nostris? Huius sinceræ, veraciter abalienationis necessitatem instaurat nobis Ecclesia, ac ineluctabile praecipit in Myfterio Circumcifionis Salvatoris, quam obicit oculis nostris. Interior hac cordium nostrorum circumcifio verum consistat Fidelium characterem.

Exterior circumcifio non viget amplius, & antiquata est lex, quae illam iubebat. Ita non possumus hac in re Mundi Salvatorem imitari: possumus tamen multo meliori modo imitari illum colligentes Spiritum magni eius exempli, quod praebet nobis per terrestrium affectuum abfolutionem; sine qua non sumus nisi Circumcifionem phantasmata, & omnis pietas illusio mera est.

Cum consideramus Salvatorem sub humiliante, ac doloroso cultro Circumcifionis; possumus iam illum in cruce positum nobis repraesentare, & dicere, sanguinem, quem fudit in hac legali caeremonia pignus esse illius, quem aliquando effusus est in Calvario. Possumus etiam meminisse, Deum in lege veteri praecipisse, ut sibi offerrentur primitiae frugum terrae; sed quia Filius suus in tanta pauperie erit natus, ut nihil haberet proprium, Pater aeternus exegit primitias sanguinis dilecti huius Filii. Salvator aeterni animo sese subiecit, & nihil prohibere illum potuit quominus pro nobis in etate adeo tenera pareretur: quia octava ab ortu eius die dedit nobis primas huius Sanguinis guttas, qui totus effundendus erat in cruce, & post mortem ipsam per lateris hiatus emanaturus.

Applicationes aliquarum Scripturae locorum huius Argumento.

Circumcidit Dominus Deus tuus cor tuum, ut diligas Dominum Deum tuum in toto corde tuo. (Deut. 10.) Si Dominus vellet oculos aperire nostros, & auferre velum, quo teguntur, ut videre possemus praesentiam Circumcifionis, de qua loquitur nobis, & quam nobis praescribit; nequaquam ita rudis essemus, ut illum pro corporali circumcifione acciperemus, quoniam cor eiusdem capax non est. Quoniam est ergo hac circumcifio cordis, quam hic Dominus pollicetur, nisi illa excelsus, & superfluitas nostrorum cupiditatum, quae natatur ex corde, & quae incredibilem afferunt obstem amori illius? Pollicetur ille se cum gratia sua aridos hinc ramos amputaturum, ut corde ita circumcifio, omnis illius succus, & virtus per hunc unum divini amoris rannum emanet. Tunc veri erimus Israelitae; vere circumcifii a Domino, cum abstulerit ab anima nostra amorem omnem, & cum Deo unice ferit repleta. Sed quomodo nam Dominus, postquam testatus est hoc se faciendum, in perat alio in loco, ut hoc ipsi faciamus: *Circumcidit Dominus cor nostrum ut diligamus eum.* (Jer. 4.) Cur Dominus ne iubes facere id, quod te ipsum mihi fa-

cturum promittis? Si hoc tibi faciendum est, cur me il-
lud facere iubes, & si faciendum mihi, cur te id recipi
faciendum? Hae difficultates facile solvitur per illa S. Augustini
verba: (1. to. Conf. c. 3.) *Da quod iubes; et iube, quod vis.*
Domine da mihi gratiam tuam, ut faciam quicquid
mihi praeciperis, & praecipe mihi quicquid tibi placue-
rit: ita ut qui praecipit, quod mihi faciendum est, ipse
mihi id faciendi tribuat facultatem. *Gratiante in Dico
Peccatorum.*

Misisti eum paulo minus ab Angelis. (Psal. 8.) Dei Filius
non solum caro factus est, & caro patiens, sed et Prodigium
humilitatis: caro nota similitudine peccati; quoniam
subiecit se legi circumcifionis, quae cum apud Iu-
dæos esset baptifmatis nostri figura, & ad peccati remif-
fionem instituta, illius erat, ut Sanctus Bernardus ait,
tamquam character, vel ut melius dicam, cicatrix. Verum
si in Incarnatione, hic idem Sanctus ait, Deus im-
minuit eum paulo minus ab Angelis; in circumcifione
nonne dicere fas est, illum multo minore Angelis esse-
tum fuisse, quia non hominis tantum, sed peccatoris for-
mam accepit? *In Incarnatione minoratus est ab Angelis, in
circumcifione multo minus, qui non solum formam hominis, sed
formam habet peccatoris. Post peccatum nihil abiecit est,
quam figura, & forma peccati. Sed Verbum aeternum hodi-
erna die suscipit propter amorem nostrum formam peccati:
neque enim potest peccatum ipsum suscipere; hoc igitur
extremum illud est, quod valeat efficere, ut sese
humiliet: Non plus ultra.* (ad Philipp. 2.) Quamvis Deus sit,
non potest tamen magis defendere; Hoc, ait S. Chryso-
stomus, est, quod a Sancto Paulo dicitur: *exinanivit se: Sa-
tis ipsum exinanivit formam servi accipiens;* quasi, cum in In-
carnatione, & natiuitate sua servi formam accepisset, lon-
gum processisset in Circumcifione, & sese exinanivit quoad
poterat, accipiendo formam peccatoris; & ecce quomodo
in Incarnatione sua se exinanit, hoc est contemptibilia
reddit attributa sua; & cum enim peccatum oppofitum sit
contradictorie divinitati, & cum Dei natura simul esse
non possit, non poterat recipere peccatoris notam, quin
se obijceret periculo, ut pro peccatore haberetur, ideoque
quoniam apud homines divinitatis suae fidem ad nihilum re-
digeret. *P. Taxis Sermon de Circumcifione.*

Omnia domus Israel incircumcifii sunt corde. (Jeremia 9.) O
Deus, quam procul absumus ab hac corde circumcifione,
quam Deus exigit a nobis in nostra lege! hoc est ab hac
perfecta abalienatione, in qua nostra Religiois essentia
consistit! & quomodo hodierna die conquiri possem, ut
illim Deus per Jeremiam Prophetam: *Omnia domus Israel
incircumcifii sunt corde.* Tot inter Christianos vix unus, &
ne vix quidem invenitur, qui sit vere circumcifus corde,
videlicet intrinsece a mundanis rebus avulcus. Inexplebilis,
& universalis cupiditas impune elucet in aperta am-
bitione huius; clam gliscit sub adfectu illius modestia,
alio secretat nunnullorum invidiam, fovet aliorum moro-
statem, patit principum superbiam, infirmorum parit
obumbrationes. S. Chrystomus ait Circumcifionem pos-
simum Iudaos prohibuisse ne se cum idolorum cultu-
bus nationibus commiscerent, ne earum idola in veri Dei
locum obreperent: quemadmodum contigit quocumque
hoc mandatum perferretur. Hoc autem est inevitabile
officium, quod secum differt nomen Christianum. Vos con-
secrati, ac devoti estis Deo per Baptifmum, qui Circum-
cifioni succellit; igitur vestrum est modo nullam ultra fo-
vere necessitudinem cum haereticis laeuli sectatoribus;
vosmet rebus in omnibus fecerunt ab amatoribus, & fau-
toribus vanitatis; fecerunt quem longius fieri potest ab
infidelibus, atque idololatriis, qui clam cultui veri Dei
abrenuntiarunt; verbo circumcidere, & abscindere quid-
quid adversatur cultui Supremi Domini, cuius servitio vos
met addixistis: *Ex Specimine Sermonum.*

Offeris ad vesperum iuxta omnem ritum sacrificii Matutini.
Considerantes Dei Filium in die Circumcifionis suae, in
memoriam revocare debemus duo sacrificia, de quibus ver-
ba facit Scriptura, alterum quidem matutinum, alterum
vero vespertinum. Sed notandum est matutinum hanc ad
vesperatum rationem habuisse, ut utrumque eodem orde-
ne, istidemque caeremoniis esset immolandum. *Offeris ad
vesperum iuxta omnem ritum sacrificii matutini.* (Numer. 28.)
Sacrificium vespertinum est sacrificium Crucis, cui IESUS
CHRISTUS sub finem vitae suae suffusus fuit; ratio, quae
inter utrumque animadverti potest, hac est, quod IESUS
CHRISTUS in Sacrificio matutino, quod est Circumcifio,
sibi effudit primitias sanguinis sui, & effusus hac con-
iuncta est cum omnibus excogitabilibus humilitationibus: cu-
jusmodi erant illa crucis ipsius. Victimam semper erit ea-
dem, amor, qui illius causa est urgentissima; erit tunc
quoque, & huius finis erit semper hominis falus, non
secus ac die istius. *Pater Messus sermo Circumcifionis in
Adventu.*

Postquam consummasti sunt dies, ut circumcidere tur. (Luc. 2.) Dei Filius
per Circum-
cifionem
omnem au-

Mit exha-
nito Salva-
toris in Cir-
cumcifione.

Quam paci-
fice exer-
cet cordis
Circum-
cifionem.

Qua in re
circumcifio-
nis sacrifi-
cium, & il-
lud Crucis
Domini
conveniant.

Dei Filius
per Circum-
cifionem
omnem au-

fert Iuda-
entiam se-
de illo fe-
daliandi
& non reci-
piant illi
pro Messia.

non agnoscerent Messiam; quia Messias esse debebat Abra-
hae filius, cuius posteritas generatim erit huius legi subje-
cta. Si non fuisset circumcifus, dicere potuissent, non po-
tuimus recipere IESUM CHRISTUM. Injuria quidem
hoc dixissent, sed non ideo fuissent scandalizati. Ad praer-
vendendum fallax hoc scandalum argumentum, Dei Filius di-
gnatus est subire dolorem, ac probrum circumcifionis: cum
dolore levissimus, vel illius subeundi metus, saepe no-
bis auferet metum scandalum afferendi fratris nostris.
Sopponitis nobis jus esse in eorum gratiam non disce-
denda a nostra utilitate; quamvis etiam filius eorum caude-
sa-idi a nobis exquirere.

Postquam consummasti sunt dies, ut circumcidere tur. (Luc. 2.) Interpretes nonnulli animadvertentes, S. Lucam
Evangelistam non asserere explicitè Filium fuisse circumcifum;
sed significare tantum hanc fuisse consuetudinem, &
cum advenisset tempus circumcifionis, tunc impositum fuisse
illi nomen IESU. Numquid horruit ille factum adeo
severum, in quo Filii Dei sanguis effusus fuit? An pepercit
verbis, quae illud ob oculos ponent, ne in argumen-
tum adeo luculose moraretur animos nostros post lætiam,
quam narratio natiuitatis Domini pepererat? Fortasse si-
lentio praeterisset cruentum istud Myfterium, quod alii
fecerunt Evangelizae? Nunguid mentio illi erat faciendi
Circumcifionis propter nomen, quod filius imponebatur,
ut hodierna die fieri consuevit in Baptifmo? obiter attingit
caeremoniam, quae eodem tempore fieri consueverat.
Sed Myfterium, quod Evangelizae adeo paucis verberat,
fortasse illud est, quod maxime necessaria continet ad
salutem documenta, & pulcherrima obedientiae, humilitatis,
religionis, patientiae, mortificationis exempla, & ita
quaevis ex omnibus Filiis Dei Myfteriis hoc illud fit, quod
paucioribus verbis exprimitur, illud tamen fit, quod ma-
iorem a nobis postulet attentionem.

Tuam ipsius animam pertransiit gladius. (Luc. 2.) Sine
metu huiusmodi in occasione applicari possunt Sanctae Vir-
ginis verba, quae Sanctus fenex Simeon dixit illi aliquan-
to post in alia caeremonia. Neque enim adfuit huic do-
lorosa actio Maria, quin fieret confors doloris Filii sui,
cui fortasse, ut satis probabiliter creditur, propriam manum
commoovit. Dubitari nequit quominus factum illud
perhorruerit; idque eo magis, quod sciebat ipsum ea le-
ge nequaquam teneri. Sed cum illi perfusum esset, hoc
omnino faciendum esse, satis fortis fuit, ut videret, vel
etiam, ut arrepto manu sua cultro ipsa in tenera, & de-
licata filii sui carne erentum illud opus perageret. & Et
fane si clavi, qui tererantur pedes, manulo Salvatoris
in Calvario, Sanctae Virginis pectus tranverberarunt;
non ambigimus quo minus gladius idem, qui abscedit
carnem illius in adeo tenera etate, cor eiusdem scide-
rit; sed fortasse maluit ipsa hanc per se functionem exequi,
quam alteri cupiam faciendam committere, sperans
se minore dolore altaturam, propter cautissimam fe-
dilitatem, quam eret adhibita. Sed illud maxime pro-
babile videtur, ipsam lacrimas suas cum Filii sanguine
mifuisse, ac se non temperasse quo minus diceret Spiritu
sancto: *Sponsus sanguinum mihi est.* (Exod. 3.) Opor-
tebat, Spiritus divine, ut puer, quem te operante conce-
perat, hac plaga afficeretur? Tamen tu obsequor volun-
tati.

Eum qui non noverat peccatum, pro nobis peccatum fecit, ut
nos efficeremur Iustitia Dei. (2. ad Corinth. 5.) Dicit non po-
test, peccatum in IESU CHRISTO fuisse; Absit tanta
blasphemiam. Semper fuit sanctus, innocens, & purus in
tota vita sua, & omni forde immunis; nihilominus sicut
ille, qui non noverat peccatum, peccatum factus est pro
nobis, inquit Apostolus, ut iusti efficeremur: sicut ille
vere non fuit peccator, fuit tamen circumcifus, quasi
peccator fuisset, ut peccatorum hominum superbiam, ac praer-
sumptionem mederetur. Quid dicemus ipsi ob hoc humilitatis
exemplum, cum vani simus, ac tumidi? Ille, qui nec
vultus, neque plagam habebat, non abuit remedium acci-
pere; nos vero pudet adhibere medicinam veris agritudi-
nibus nostris, quae sunt nostra peccata, & nostris mor-
talibus vulneribus, quae illa nobis insignunt.

Humiliavit sensum suum factus obediens, usque ad mortem.
(ad Philipp. 2.) Obedientia, & humilitas duae sunt vir-
tutes ita conjunctae, simulque connexae, ut prima illa nun-
quam sine altera valeat exerceri. Quicumque obedit, subji-
cit se imperanti, & quo abiectionis, & dimittitiora praeci-
piuntur; obediens eo magis suam testatur subiectionem.
Hinc Apostolus Filii Dei humilitatem probavit esse ipsius
obedientiam. *Humiliavit sensum suum factus obediens usque ad
mortem.* Sed si oblata eidem fuisset occasio, nonne verifi-
me dicere potuisset: *Humiliavit sensum suum factus obediens
usque ad circumcifionem?* Neque enim minus fuit obediens
legi circumcifionis, quam praeccepto moriendi propter ho-
mines. Verum est ipsum nequaquam obligatum fuisse ea
lege, quatenus irrogata Abrahae, & semini eius: Sed Pa-
ter, qui volebat illum mori propter homines, volebat
quoque, ut propter illos in paupere statu nasceretur, &

Dolor, quae
Sancta Virgo
passa est in
circumcifio-
ne Filii.

Dei Filius
voluit cir-
cumcifus, &
videri pec-
cator, ut ob-
sequeretur su-
perbiam il-
lerum, qui
vere sunt
peccatores,
& nolunt
videri.

Dei Filius
humilitatis,
& obedi-
entiam exer-
cuit in hoc
Myfterio.

circumcidere tur. Propter quod signum est circumcifus est, propter
quod natus, propter quod passus, nihil horum propter se, sed omnia
propter electos, S. Bernardus ait. Mihi autem perfusum
est Deum-hominem hunc a primo vitae momento, ad no-
vissimum usque ne unam quidem actionem fecisse, nisi ut
Patri suo morem gereret; ideoque severe huic circumci-
fionis legi nonnisi de eiusdem mandato se subiecit, &
exercuisse duas haec admirabiles virtutes, videlicet Obe-
dientiam, & Humilitatem, quarum nobis praeparatum in
hoc Myfterio praebuit exemplum.

Hauritis aquas in gualdo de fontibus Salvatoris. (Ista 12.) Dei Filius
incipit in circumcifio-
ne effundere
sanguinem
salutis no-
stra praeterea.
Cur Mundi Salvator vix in hanc edere lucem cepisset ef-
fundere pretiosum Sanguinem tuum, fontem, simulque pretium
gratiarum tuarum, quas tuus Propheta aquas salutis
appellat! Hinc reor, ut cognosceremus salutis nostrae mo-
mentum, & magnitudinem mali, quod est nobis inevita-
bile, nisi responderimus desiderio, quod habet nos salvos
faciendi. Advertamus animum ad divini huius pueri ad-
mirabilem sanguinem. Admirerur eius caritatem, quae
non patitur octavam vitae suae pignus tradideri. O quam
libenter, & alacriter illud nobis tribuit? Quotopere illi
cordi est nostra falus! Quo habet in pretio animam no-
stram? Satis ne perfusum est nobis, nullum esse nego-
tium, quod nostras curas potius mereatur, quam illud fa-
lutis nostrae, neque aliud malum magis timendum, quam
animae nostrae excidium, ad quam salvam faciendam Dei
Filius incipit hodierna die suam effundere sanguinem, to-
tum aliquando in cruce effusus?

Ecce quomodo amabat eum. (Joan. 11.) Iudaei olim vi-
dentes Dei Filium super Lazari sepulchrum plorantem, sibi
mutuo dicebant: *Ecce quomodo amabat eum.* Si lacrimae fuit
amoris indicium, quid dicendum erit, cum fluere videamus
pretiosum sanguinem, cuius Salvator nobis primitias
largiur, ut certos nos faciat amoris sui? Heu! videmus
quosque nos diligit, & semper illi erimus ingrati? Pa-
tiamur amorem proprium illi praeripere penitus annos vi-
tae nostrae, & primos cordis nostri motus, illo interim no-
bis primas sui sanguinis guttas effundente? Heu! tot jam
effluxerunt anni, & nondum te diligere incepi! Hoc est
nimis morari. Ex hoc ipso momento volo incipere tibi
praestare fidem, nunquam deinceps cessaturus.

Semper mortificationem Christi in corpore nostro circumcifionem
est, ut & vita IESU manifestetur in corporibus nostris. (2. ad Corin-
thios. 4.) Si vita Christiana incipere, & finire debet, ut
IESUS CHRISTUS, qui prototypus est, atque exemplar
inceperit, & finem fecit suae, Circumcifionem eius, quae
princeps est actionum illius, respicere non possumus nisi
tamquam primam regulam actionum nostrarum, & prin-
cipium vitae hominis Christiani, quod longissime abhorre-
re debet a principio hominis Ethnici. Mirum proculdu-
bio spectaculum est videre hominem-Deum sub cultro
Circumcifionis; & arduum est assequi, cur ille, qui venit
liberaturus homines ab hac lege dura, durissime imposta
hominibus, ut Sanctus Bernardus ait, voluerit seipsum il-
li subicere. Videtur nequaquam necesse fuisse, ut ali-
quando effusus totum sanguinem suum per ea vulnera,
quibus conficiendus erat in cruce, hodierna die illum
guttatim per Circumcifionis vulnus effunderet. Si nihil my-
sterio vacuum est in Salvatoris huius actionibus, hac fane
nonnisi profus adorabilis esse potest, & sanguini huic est
hoc primo vulnere mananti non adhibebimus omne illud
obsequium, quod debemus, neque illum considerabimus
tamquam impostam nobis necessitatem incipiendi; & pro-
ducendi in omne vitam nostrae spatium circumcifionem, quod
illius referat speciem: videlicet mortificationem omnium
sensuum nostrorum, omniumque cupiditatum, ita ut vita
nostra ejus vitam imiteatur, & inde innoteat, nos vere
esse IESU CHRISTI imitatores.

Eum, qui non noverat peccatum, pro nobis peccatum fecit. In circum-
cifione Salva-
toris coram
Deo pecca-
tum visus
est, & in
loquor An-
tholius
dicitur est
pecca-
tum.
(2. ad Corinth. 5.) Videlicet ille, qui non norat peccatum,
apparuit coram Deo, quasi ipse esset peccatum? Sed quom-
modo momento vitae Salvatoris nostri admirabilis hac pro-
positio potissimum adimpleta fuit: & quomodo nam dicere
possumus IESUM CHRISTUM prima vice sese obtulisse
oculis Patris sui, quasi ipsum esset peccatum? Hoc fane
fuit Circumcifionis momento. Clarius loquar. Ab ipso or-
tus sui principio homo erat; sed nondum aliquid habebat
commune cum peccatoribus. Ejus Incarnatione, autonoma-
stice opus Spiritus Sancti, generatio ejus in sinu Virginis
semper Virginis, miraculosus ejus in Mundum ingressus;
hac omnia illa a minima etiam peccati specie amove-
bant: sed hodierna die, S. Bernardus ait, cum subiecit se
legi circumcifionis, cum lex illa nonnisi pro peccatoribus
fuerit irrogata, apparuit peccator, atque eo in statu est,
in quo illum volebat Deus, ut illum suae iustitiae immolaret.
Antequam legem hanc subiret, Deus illius iustitiam quaere-
bat, qua sibi satisficeret, & non inveniebat: Super quo peren-
tiam? (Ista c. 1.) dicebat ille per Prophetam: Super quo iram
meam exonerabo? Super nocentes, qui sunt peccatores
ubi eos omnes delevero, nunquid reparata est gloria
mea?

Amorem
nobis Salva-
toris in hoc
Myfterio te-
statur, &
quomodo esse
debet nos-
tra gratitu-
do.

subire cepit debitam peccati poenam, effundens Sanguinem suum in dolorosissima operatione, quae illi toto caelo pra omnibus aliis infansibilis fuit acerbitasima. Eius autem exemplum nos impellere debet ad perferendum quicquid illa petulit, & ad 1. abscindenda ea omnia, quae peccata nostro materiam praebuerunt. 2. ad severe in nobis puniendum antiqua peccata, ut eorum veniam promeremur; & ad evitanda novis, quae in posterum patrare possunt. Ex sermone Abbatis de Monmorel de Circumcifione.

IV. Si in actibus Salvatoris nihil Myfterio caret, ejus Circumcifio inter omnia vitae suae Myfteria nobis esse debet cara, & adorabilis. Sed ut vobis aquam adstruam ideam Divini Hominis circumcifio & in circumcifione affumentis qualitatem Salvatoris, duas vobis maximi momenti veritates propono.

Prima est hominem Deum hunc effundentem Sanguinem suum per vultus circumcifionis, iusto titulo mereri nomen, & qualitatem Salvatoris Mundi, quia ex eo momento incipit magnum opus salutis nostrae: illius Circumcifio est obligatio illud aliquando in cruce perficiendi.

Posterior: per magnum hoc factum esse profusus divinum exemplar, quod ostendit Christianis, quomodo cooperari teneantur in salutis suae negotio.

V. Cum Sancto Paulo considerare possimus Dei Filium tamquam legis antiquae consummatorum, & tamquam legis novae institutorem, Tamquam legis antiquae consummatorum, Judaeorum Circumcifionem adimplet; tamquam novae legis institutor venit ad praedicandam aliam longe perfectiorem circumcifionem videlicet eorum, qui vero Christiani sunt: hoc est, tamquam legis veteris consummator circumcidit ipse secundum carnem; & tamquam novae legis Fundator nos docet, & jubet circumcidi spiritu, & corde. Ad id redigitur hodiernum Myfterium. Ubi ut respondeamus S. Bernardo quaerenti, cur expectatum fuit, ut lapsus circumcidetur, ut deinde Salvatoris nomen illi imponeretur; oportebat ad hoc ut JESUS CHRISTUS perfecte Salvator esset, non solum illud munus obire suum, verum etiam docere nos, quoniam ad magni hujus operis complementum esse deberet nostra cooperatio. Sed in hoc Myfterio mirum in modum perfectus est duplici hoc munere. 1. Incipit nos salvos facere per obedientiam, quam praestitit legi circumcifionis antiquae, quae erat carnis circumcifio. 2. ac certum nobis suppeditavit adminiculum quo tuto nosmet salvos faceremus.

Pars prima. Incipit JESUS CHRISTUS salvos nos facere per obedientiam, quam praestitit legi circumcifionis antiquae; nam eo momento, quo circumcifus fuit, 1. Inventus est in proxima & necessaria dispositione, ut esse posset victima peccati. 2. Obtulit Deo primitias Sanguinis sui adorabilis, qui futurus erat peccati remedium. 3. Se ipsum obstrinxit ad hunc eandem Sanguinem uberius effundendum in cruce, ad integram peccati reparationem.

Pars altera. JESUS CHRISTUS nobis tutum praebet adminiculum, ut nobis opem ferret ad assequendam salutem per legem, quam tulit novae Circumcifionis. Nova haec Circumcifio est Circumcifio cordis: 1. Hujus legem tulit. 2. Praecepit nobis explicuit. 3. Usum reddidit faciliorem. Pater Bourdaloue in sermone Myfterio.

VI. In Circumcifione Filii Dei invenimus tres cupiditates difficiles, quae vincantur, perfecte sacrificatas, & subiectas Deo; & ejus exemplum nos docet, quid potissimum circumcidere debeamus.

1. Cupiditatem libertatis victam in obediencia, quam Deus homo praestitit legi, quae non tenebatur.

2. Cupiditatem honoris victam in contumelioso peccati caractere, cujus opprobrium sustinere dignatus est.

3. Cupiditatem voluptatis victam in cruenta, ac dolorosa operatione, quam passus est. Haec est divisio partis alterius in sermone Patris Bourdaloue.

VII. Circumcifio legis antiquae vocatur pactum impressum in carne: Erat pactum meum in carne vestra. Sed Salvatoris Circumcifio vocari jure potest, pactum in corpore suo.

1. Pactum est, quod pepigit cum aeterno Patre suo, dans illi primas sui Sanguinis guttas, reliquum effusus aliquando ad perficiendam satisfactionem a se dandam justitiae illius.

2. Pactum est, quod perulit cum hominibus in hac inchoato corporis sui sacrificio, se perfecturum salutem ipsorum per integram immolationem sui in cruce faciendam. Bonaes in sermone secundo Circumcifionis.

VIII. Filius Dei in Circumcifione medetur tribus malorum fontibus, qui in plerisque hominibus inveniuntur; & qui ad illius exemplum nobis sunt corrigendi.

Primus est amor domiandi, quod primi hominis peccatum fuit, & tamquam hereditario jure migravit ad posterum. Ad tollendum amorem hunc in Circumcifione sua JESUS CHRISTUS subiecit se legi, a qua jure se ipsum dispensare poterat, vel potius cui ille nullo pacto erat obnoxius; sed ille obsequi voluit sententiae summi Legislatoris, qui sibi complacere videtur iusta sua tunc etiam se-

dulo observari, cum ad illa observanda nos strictim non adigit.

Alter est negligentia, & mora in salutis nostrae cura. Negligentia, & mora adeo communis, ut plerique in finem usque vitae recitentur de salute sua sollicitudines. Salvator in Circumcifione nobis e contra ostendit admirabilem sollicitudinem incumbendi in opus nostrae redemptionis, casus ille provinciam suscepit. Hanc non nisi passionis tempore consummaturus erat; sed quoniam statim post Nativitatem nasciturus occasione incipiendi sui Sanguinis effusionem pro hominibus, ad id festinat, id optat.

Tertius est contemptus praxium religionis, quas non admodum necessarias censemus. Dei Filius veniebat ad Circumcifionem abrogandam, quia non erat amplius necessaria; sed adhuc apud Judaeos in veneratione erat posita. Institutio illius sancta fuerat, praxis ejus erat a Deo profecta, & adducebat ad Deum. Hoc factum docere nos voluit nihil credendum esse contemptibile, quod referri potest ad cultum Dei; ubi hoc non esset nisi exteriora quaedam, & merae caeremoniae, quae pro temporum varietate mutari possunt.

Dei Filius Salvatoris nomen assumpsit, & in Circumcifionis Myfterio munus hoc obire incipit.

1. Dolorem patitur cruentae operationis; quia hoc medium erat a Patre suo praesciptum ad homines salvos faciendos; unde inferendum est, passionis etiam viam esse ad salutem.

2. Obedit legi humiliationem afferenti, ut dicamus sine exacta, & sedula obedientia Dei legibus praestita, nominem saluum fieri posse.

3. Per hoc subiecit se morti, cui Mandi salus erat adnexa, ut disceremus in antecessum mori per jugum mortificationem, certam salutem nostram facturum.

Sanctus Bernardus in tertio Circumcifionis sermone docet, in hoc Myfterio objecta quaedam inveniri, quae nostram merentur admirationem, amorem, imitationem. In Circumcifione Domini habemus, quod amemus, & admireremur, habemus etiam, quod imitemur. Quod sermonis argumentum, ac partitionem potest suppeditare.

1. Admiratiois nostrae argumentum esse debet, videre, in hoc Myfterio inveniri congeriem, & commixtionem rerum per oppositionem, quam nobis habere videntur cum Natura divina; scilicet Deus supremus, & a nemine pendens, subiectus legi, quamquam rationes omnes acquiescent illum dispensare possent, Deus impassibilis, & immortalis, dolorosissimum sustinens operationem. Ille, qui eadem Sanctitas est, peccati speciem suscipiens, & peccator videri volens.

2. Amoris, & gratitudinis causa nobis esse debet, videre, nos ab illo ita amari, ut nos salvos facere velit, sumptibus gloriae, sanguinis, adeoque vitae etiam suae, nam circumcidi volens sese addidit ad mortem aliquando pro nobis subeundam in cruce.

3. Argumentum vero imitationis nostrae est ejus Paternis imperium obedientia; & patientia in circumcifionis doloribus sustinendis; humilitas profunda, quae peccator videri vult, cum ipse eadem sanctitas esset, quod nostram debet confundere vanitatem, atque superbiam, quae vellemus videri profusus alii ab eis, qui sumus.

Quidquid festivitatis hujus proprium est, ad puncta duo redigi potest. Primum est Myfterium Dei Salvatoris, qui in Circumcifione hanc assumpsit qualitatem. Alterum est Exemplum, quod nobis praebet sustinens se, cruentamque operationem eodem sermo tempore, quo vivere cepit.

Pro priori. Si Sanctus Bernardus quaerit, quis adit nexus inter Circumcifionem, & Salvatoris qualitatem, respondere possumus. 1. Illum hoc nomen affumentem in hac caeremonia, sese ad illud promerendum adstringere, ad illius officium obendum, & hominem saluum faciendum. Hanc ille contrahit obligationem; cujus contractus dat arthas, & pignora: vadem se constituit, & hujus officii adit possessionem. 2. Hoc ipsum officium incipit in Circumcifione suae; omnes enim passiones, & humilitationes ejus non aliud sunt, quam effectus, & continuatio, vel potius solutio, & exercitium eorum, quae in hoc Myfterio promittit.

Alterum punctum, quod spectat ad exemplum, quod tribuit nobis Deus hic circumcifus, nos docet in Circumcifione ejus, quemadmodum ipse nonnisi per hoc medium Salvator est, ad hoc ut salvi simus, assumendam nobis esse spirituale circumcifionem, cujus institui comparatio non potest cum corporali, quae simul turpis erat, dolorosa, & onerosa, quarum trium qualitatum applicationem instituitur possumus cum illa, quam lex Evangelica nos subire cogit.

PARAGRAPHUS ALTER.

Fontes, unde hauriri copia potest ad praeparandum sermonem fructuosos exornandas, & Auctores, qui de hoc agunt Argumentum.

Sanctus Augustinus lib. de peccato originali cap. 32. tractat de Circumcifione, tamquam Figura Baptismi: simili modo de eadem verba facit: lib. 2. contra Julianum cap. 62 & lib. 6. cap. 3.

Idem lib. 3. de peccato. merit. cap. 5. & lib. de pec. orig. cap. 31. & 32. Rationem addit, cur die octavo fieret Circumcifio.

Idem serm. 66. ex novis, ostendit hoc Legis Antiquae Myfterium significare veteris expolationem in nova. Idem serm. 50. ex novis ostendit circumcifionem esse signum, characterem, & Sacramentum veteris Testamenti.

Idem ep. 89. ad Hilarium, & serm. 14. de Verbis Apostoli rationem addit, cur infantes die octavo circumciderentur.

Idem tract. 30. in Joann. explicat, quid significet Judaica circumcifio.

S. Cyprianus lib. 1. ad Quirinum cap. 8. ostendit, corporalem circumcifionem abrogandam fuisse, & illi Spiritualem subrogandam; qui tamen liber illi attribuitur est.

Idem lib. 6. Epist. 42. docet; quomodo circumcifio fuerit peccati Originalis remedium.

S. Hieronymus Epist. 20. loquitur de circumcifione Judaica.

Venerabilis Beda homil. in Evangel. agit de corporali, & Spirituali Circumcifione, de Baptismo, & nomine Christiani.

Sanctus Bernardus tres habet deinceps sermones de hoc die festo, in quorum primo ostendit Dei Filium sese huic legi subiecit non ex necessitate, se per humilitatem. In altero verba facit de circumcifionis praepcepto, & cur Salvator se illi subiecit, quamvis minime teneatur. In tertio tandem ostendit voluisse illam accipere tamquam remedium, non quidem sibi, quia non indigebat, sed nobis, ut nos curaret.

S. Bonaventura aliquot habet hujus argumenti sermones, in quorum aliquo loquitur de spirituali circumcifione, cujus figura erat corporalis.

Yvo Carnotensis in sermone quodam loquitur de tribus rebus, quae ad hoc pertinent Myfterium; quarum prima est, cur Salvator legem hanc adimplere voluerit; altera, cur die octavo; tertia agit de circumcifione literalis, allegorica, & morali.

Sanctus Laurentius Justiniani in sermone in hunc festum diem, rationes addit, propter quas Dei Filius non dedignatus est sese huic legi subiecit.

Sanctus Zeno Veronensis ostendit Judaicam circumcifionem figuram esse illius, quae in Christiano exercetur.

Gerlon sermone in hac S. Pauli verba; Apparuit gratia Dei Salvatoris nostri &c. plura dicit egregie de hoc Myfterio.

Hugo de Sancto Victore in Institutionibus Monasticis serm. 49. Cornelius a Lapide in cap. 17. Genes. verba facit de causis, & usu veteris circumcifionis.

Carthagensis in sermone Myfterio Domini pluribus in capitulis agit de circumcifione.

Franciscus Suarez in sermone, ubi agit de Myfteriis, fusius verba facit de hoc.

Raynerius de Pisis in Passologia.

P. Croiset in Anno Christiano, vel Asceticis exercitationibus pro singulis anni diebus, die prima Januarii.

In libro, cui titulus, Passiones Domini nostri. Passione prima.

In libro, qui inscribitur: Verus Spiritus, & sanctus usus sollemniis anni festivitatum.

Quicumque scripsit Meditationes de vita Filii Dei, Myfterium hoc non praetermissum. Illi sermo, qui copiam suppeditare possunt in hoc Myfterio.

P. Bourgovin in veritatibus, & sublimibus excellentiis Verbi Incarnati.

P. Haeneue in prima parte Meditationum, Meditatione pro 3. die Januarii, ubi fusius loquitur de spirituali circumcifione.

P. Nover prima parte Hominis Orationis Meditatione 2. pro 2. Januarii die, ubi loquitur de obedientia, quam JESUS CHRISTUS praestitit Patri suo in hoc Myfterio.

P. A. Ponte in secunda parte Meditationum de Myfteriis fidei, Medit. 20. ubi loquitur de virtutibus, quas in Circumcifione Salvator exercuit.

Matthias Faber conc. 10. in festo Circumcifionis. Biraot in Tomo de Myfteriis Domini duos habet sermones de Circumcifione, quin loquamur de aliis, qui praedicari possunt in hujus diei festivitate.

In Specimine Sermonum, tres adfunt hujus argumenti. In sermonibus Moralibus. P. Texier in Tomo de Myfteriis.

H. n. B. B. Conc. Theol. de Myfter. Tom. I.

P. Duneau praeter in Tomo de Myfteriis. P. Masson in ultimo sermone Adventus. Abbas de Monmorel Tomo 6. Homiliarum, habet Homiliam, & sermonem hujus argumenti. P. Bourdaloue in Tomo primo Myfteriorum, funditus hoc pertractavit.

Abbas de Jarry sermonem edidit de hoc argumento. Auctor sermonum in omnia Ethica Christiana argumenta in Tomo Myfteriorum Domini explicite agit de Circumcifione.

P. Castillon in Adventu. Sarazin in fine Tomi secundi Adventus. Bercorius Labatha Titulo Circumcifio.

Spanher, Polyantha sacra. Titulo Circumcifio. Carthagensis homilia de Circumcifione. Eusebii Nierembergii, Homilia de Circumcifione.

PARAGRAPHUS III.

Loci, Exempla, & Applicationes Scripturarum huic Argumento.

Circumcidetis carnem praesulit vestri, ut sit signum foederis inter me, & vos. Genes. 17.

Circumcidetis praesulit cordis vestri. Deuteronomium 10. Circumcidet Dominus cor tuum, & cor seminis tui, ut diligas Dominum Deum tuum in toto corde. Deuter. 30.

In capite libri scriptum est de me, ut facerem voluntatem tuam. Deus meus voluit, & legem tuam in aedulo cordis mei. Psal. 39.

Haurietis aquas in gaudis de fontibus Salvatoris. Isaia 12. Omnis Domus Israel incrementis suis corde. Jeremia 9. Circumcidimini Domino, & auferite praesulit cordium vestrum. Jerem. 4.

Non veni legem solvere, sed adimplere. Matth. 5. Postquam consummari sunt dies octo, ut circumcideretur puer. Luc. 2.

Non qua in manifesto in carne est circumcifio: sed qui in abscondito Judaeus est; & circumcifio cordis in spiritu, non littera: cujus laus non ex hominibus, sed ex Deo est. Ad Roman. 2.

Circumcifio quidem praesulit, si legem observetis; si autem praeparaverit Legis se, circumcifio tua praesulit facta est. Ibidem.

Abraham signum accepit circumcifionis signaculum iustitiae, & fidei, qua est in praesulit. Ad Roman. 4.

Empit estis praesulit magno; glorificate, & portate Deum in corpore vestro. 1. ad Cor. 6.

Mortificationem Christi in corpore vestro circumcifite. 2. ad Cor. 4.

Ubi venit plenitudo temporis, misit Deus Filium suum factum ex muliere, factum sub lege, ut eos, qui sub lege erant, redimeret, ut adoptionem filiorum reciperemus. Ad Galat. 4.

Si circumcidamini; Christus nihil vobis proderit. Ad Galat. 5. Testificor omni homini circumcidenti se, quoniam debitor est universae legi facienda. Ibidem.

In Christo, neque circumcifio aliquid valet, neque praesulit, sed fides, qua per caritatem operatur. Ibidem.

Circumcifio cordis in spiritu. Ad Rom. 2. Circumcifio est circumcifio non manu facta, in expolatione corporis carnis, sed in circumcifione Christi. Ad Colos. 2.

Non sumus circumcifio, qui spiritu servimus Deo, gloriamur in CHRISTO JESU, & in carne fiduciam habentes. Ad Philipp. 3.

Dura cervico, & incircumcifis cordibus. Actor. 7. Qui sunt Christi, carnem suam crucifixerunt cum vitis, & concupiscentis. Ad Galat. 4.

Exempla, figura, praesulit veteris, novique Testamenti ad hoc Argumentum pertinentia.

Cum Deus invenisset Abraham juxta cor suum, ex meo Judaica circumcifio. Circa erga sanctum hunc patriarcham bonitate, sedus circumcifio. Circa illi voluit percutere; & sicuti quilibet contractus mutuum adfert inter contrahentes obligationem, Deus pollicitus est Abraham, & in ejus persona omni ipse pollicetur, se habiturum illum tamquam electum, dilectum, que populum suum praesulit tenebit, sed voluit etiam, ut Sanctus hic Patriarcha, quem elegit futurum ducem, & Patrem hujus populi, nomine suo, suorumque posterorum, polliceretur, se suosque, praesulit ipsum neminem Dei loco habituros. Pactum hoc signari iussit Deus, & signum hoc factum fuit in carne propria eorum, & eo modo, quem nemo non novit: circumcidetis carnem praesulit vestri, ut sit signum foederis inter me, & vos. Ubi animadvertite signum tribui nomen rei significat, cum circumcifio pacti nomine vocetur; Quamvis signum esset tantummodo, sicuti contractum, & obligationem vocamus chirographum signatum, qui tamen non aliud.

Armas. Interam, quæ occidit, eripuit; sed dans spiritum, qui vivificat, prohibuit Circumcisionem Judaicam; irrogans Christianam eo excellentiorem, quo lex gratiæ Moy-

Legimus in Scripturis Prophetas, & Sacerdotes Baal in celebri contentione, quam habuere cum Elia, superstitio-

Et momento, quo Dei Filius circumcisus fuit, inventus est in proxima, & necessaria dispositione, ut postet esse peccati victima, ideoque perfectæ Salvator. Ut enim sal-

Dei Filius per circum-

Circumci-

Circumci-

Difficultates, quæ a Salvatore superandæ fuerunt, ut ob-

Lex hæc erat admodum onerosa; nam, ut S. Paulus ait, qui Circumcisionem recipiebant, sese ad alia legis præcepta observanda obstringebant; ita ut Dei Filius eo tempore sese subiecerit ad exequenda quæcumque de se scripta fuerant in veteri Testamento, eaque mox ita sedulo omnia adimpleret quasi illi integrum non esset, semet ab iis dispensare.

PARAGRAPHUS VI.

Delecti ex Asceticis, recentioribusque Cantionatoribus lecti hujus Argumenti.

DE hoc Mytherio Verba facturi considerate primum dolorem extremum, quem passa fuit caro adeo tenera, & delicata Salvatoris in novo hoc genere Martyrii. Tanta erat hic dolor, præsertim verum de octavo, ut vitam sæpius auferret. Conspicite hinc, quantum debeatis pueri, qui diluculo incipit pati, & satisfacere pro peccatis nostris: primo ipso natiuitatis sui die lacrimas effudit, & Sanguinem octavo, ut intelligeremus, caritatem eius non fatigari; eo magis procedere, quo maior pretio fiat illi hominis salus. Ad hoc obiectum S. Joseph, qui paternæ amore diligebat Infantem, lacrimas continere non potuit; non fecit ac Sancta Mater ejus, cuius amor magis adhuc tener erat, & quo blanditis suis mellece conabatur dolores, & vagitus pueri, quem Deum suum esse noverat, & quæ sedulo colligebat Sanguinem, cuius pretium non ignorabat. Animadvertite hoc in loco, Fideles, Dei Filium, ut nostram salutem operaretur, fatissimè prædicare incognoscibile, sed diluculo incipit pati. Trigemum agebat annum cum primis habuit prædicationes, & octavum agebat diem, cum per Circumcisionem suam cepit fungi Redemptoris officio. Admiramur bonitatem, ac fidelitatem divini hujus hominis, qui cum vegerit in Mundum ad homines redimendos, vix ingressus, arthas præbere voluit, in antecellum fundens Sanguinem pignus illius, quod aduentus in posterum erat effusus. Granatius in Memoriali. Serm. 6.

Dolor, quæ expertus est Mundi Salvator in circumci-

Humilitatis exemplum, quod Dei Filius nobis in hoc præbuit Mytherio.

Dei Filius nunquid maiorem erga nos amorem testatur, quæ sese subiecit humilitate, nisi circum-

In circumci-

Arretur, ut in illis My-

milens, ac plorans, non secus ac alii Adæ Filii, Angeli, Pastores, & Magi ad eum adorandum venerunt. Cum oblatum fuit Templo tanquam peccator, Sanctus Senex Simeon, & Anna Prophetissa illius divinitatem testati sunt. Cum baptizari voluit in Jordane cum peccatoribus, Spiritus Sanctus, qui in columbe speciem super ipsum apparuit, Vox Patris æterni, quæ audita fuit, & S. Joannes, qui baptizavit illum, professi sunt illum esse Dei Filium. Cum se tentavit passus est in deserto, vixi fuit Angeli tanquam Domino suo ministrare, cum laboribus fatigatus erat, miracula ejus potentiam significabant. Cum se in herbo Olivarum, unico verbo prostravit eos, qui ad ipsum capiendum accelerant. Cum inter latrones crucifixus fuit; Sol, qui in Eclipsim incidit; terra, quæ tremuit; clamor, quem ipse expirans emisit; Centurio, qui illum confessus est; & velum Templi, quod fissum est; adeo insignis divinitatis æstus perhibere testimonium, ut illi ipsi, qui illum asserunt cruci, reverterentur percutientes pectora sua, & illum vere Filium Dei esse fateantur. Ita in occasionibus, in quibus peccator videbatur, aliquid semper elucebat, quod illius proderet divinitatem. Una fuit circumcisio, in qua sui videat obitus. Non Angeli, non videntur miracula, ex quibus cognosci valeat, quinam sit; tunc enim volebat totum gustare dulcedinem voluptatis, quæ sustuldebatur, videns se similem nobis, ut nos coegeret ad hoc ut illi similes fieremus; & quomvis deinceps majores penas subiret; hæc tamen non ideo minor habenda est in pretio, quandoquidem se se illi subdidit amoris nostri causa eo usque, ut omnino sui magnitudinis oblivisceretur. Idem.

Quam gravem dolorem Filius Dei accenderit circumcisio.

Si Circumcisio non aliam JESU CHRISTO poenam attulisset præter dolorem, hic ob unam hanc causam sese illi subiecerit; venerat enim in Mundum cum tanta perfectæ cupiditate, ut illi non admodum facile esset servare modum, ac se redigere ad ea solum sustinenda, quæ alii pueri sustinebant. Tamen hic dolor ingens esse debebat, quia Circumcisio instrumentum erat cultus lapidei, quo usam scimus uxorem Moyse cum filiis suis, & siccio cultro præcepit Deus, ut universus Israel circumcideretur, antequam in terram promissam ingrederetur. Infantes vulgo patiebantur, quin cognosceret, quæ res in illis doloris sensum minuebat; sed JESUS CHRISTUS, qui ex eo tempore perfectum rationis usum obtinebat, acerrimum sensit ex eo vulnere dolorem, & eodem amore modicum illud sanguinis effudit, quo mox ad extremam usque guttam per se ipsam tormenta in cruce suffuxit prodegit. Idem.

Præcepit in veteri lege Deus, ut sibi offerrentur primitivæ terræ in tanta paupertate, & quia Filius suus nasciturus erat in tanta paupertate, ut nihil proprium haberet, nec locum quidem, ubi caput reclinar; Præter æternus exegit sanguinem dilecti hujus Filii, Salvator alacriter dicto paravit, nihilque obtulit, quominus pateret pro nobis zote adeo tenella; nam octava die a nativitate sua dedit nobis primas illius Sanguinis guttas, qui totus in cruce effundendus erat, & etiam post mortem ex lateris sui hiatu erat effluxurus. En quid tecerit JESUS pro illis, qui primos ætatis annos in ignorantia, adolescentiam suam in vitis, & reliquum vite sue spatium in turpi corporibus suis ad hæsiõne tradunt. O quot confusiois, ac reverendiæ causas istic nasciturus homo divino illustratus lumine, adeo præve abusus vita sua, & hæc cum JESU CHRISTI vita conferretur, qui nullum vite sue diem præterire passus est, quin ad salutem nostram operam suam impenderet, & suam nobis amorem testaretur. Idem.

Et eo, quod Filius Dei passus est pro nobis in Circum-

Sensus admirationis gratitudinis, & amoris erga Salvatoris, qui vixit se subiecit se adeo am-

allicitant misericordiam, & locum tibi præbent offendi, ut in miseris meis infiniti misericordiæ tue thesauri resurgant. Satis non erat amori tuo, facere te hominem, nasci infantem, & recipere in carne tua purissima remedium peccati; quamvis peccatum ita ablit a te, ut si peccare posses, non esses amplius, quod es. Verum si adeo peccatum haberis, quomodo nam assentiri potes, ut pro peccato te habearis? Peccati turpitudine infernum adeo horribilem facit. Labes, quam imprimit in animabus nostris, efficit, ut cæli facturam faciamus, & nos dignos facit odio tuo. Quare igitur Deus meus! cum sis eadem sanctitas, justitias, & quæris formam peccatoris; non solum in carne Adam peccatorum omnium antecessori; verum etiam tenet subiciens remedio, quod non nisi ad peccatorum expiationem præcepti? Vis circumcidi, quamvis Sacramentum hoc non institueris, nisi ut peccatores illum recipientes declararent fidem, quam habebant in te, & per hanc confessionem consequerentur originalis peccati remissionem. Tu vero, o paritas infinita, qui verus es Messias, per fidem, & amorem cujus salvi sumus, qui ipse es salus peccatorum; quomodo medicina peccati indigebas? Te amo, amor infinitus; te adoro bonitas immensa; & benedico incomprehensibilia æternæ Sapientiæ tue consilia. Idem.

Dei Filius ultro se subiecit legi Circumcisionis quamvis eadem minime teneretur. Circumcisio erat remedium præscriptum ad carnem emundandam; & Salvatoris caro omnino labere erat vacua: sed ex quo JESUS CHRISTUS esse voluit hominum Salvator, oportet, S. Augustinus ait, ut peccatoris notam suscipiat, qua possit in caput suum supplicia peccato debita convertere. Ut esset perfectæ Salvator, pergit Doctor idem, justus requirebatur, in quo Deus sibi sumopere complaceret, & in quem nihilominus animadvertere posset tamquam in peccatorem, ut in passionibus, & humiliationibus ejus invenire posset cumulatifsimam satisfactionem, & congruum Maiestatæ Dei læti, ac justitias suæ severitati. P. Gresser in libro cui titulus: Ascetica exercitatio, vel annus Christianus pro die prima Januarii.

Antequam Mytherium hoc impleretur, nondum erat JESUS, qui esset hostia propitiations pro peccatis nostris. Deus nihil inveniebat in divino hoc puero, in quo sibi circumcisioem sub specie peccatoris apparuit; in persona sua collegit duas qualitates, quæ erant necessaria, ut esset Salvator. Nam cum esse cessaret Filius dilectus, factus est victima, quam postulat Deus. Ideo non nisi hæc die Salvatoris nomen accepit, & hæc potissimum die semet offerans iniquitatibus nostris, sese sollemni ritu ad omnes penas subeundas obstringit. Vita pauper, & vita laboriosa, & humiliata, opprobria, supplicia, mors in cruce; hæc omnia sunt effectus duræ obligationis, quam contrahit in hoc Mytherio. Nihil patietur in vita, & passione sua, quod ille sponte, ac libere in Circumcisione sua non acceptaverit. Idem.

JESU CHRISTI Circumcisio vocari potest Magnum Humiliationum ejus Mytherium, primitivum nostræ salutis pignus; Legis antiquæ quædam confirmatio; artha, & primum novi testamenti signaculum; & dicere possumus hæc ipsa die Filius Dei possessionem adire qualitatis Salvatoris; quia hæc die primum fungitur primi Salvatoris officii per meritæ quam validum sunt nobis amoris, & gratitudinis argumentum! Quid actum esset de nobis, nisi talem habuissemus Salvatorem? Sed quid de nobis fiet, si inuile effecerimus, quidquid divinus iste Salvator operatus est, ut nos salvos efficeret? Idem.

Deus meus! Quot in uno Mytherio! sed quot in eodem summi momenti documenta! Quæ JESU CHRISTI sollicitudo in replendis omnibus Religionis officiis! qua sedulitate legi paruit! Poteratne apertiora nobis tradere sui erga nos amoris monumenta? Poteratne ipsi habere Salvatorem, qui magis nostri cordis amorem mereretur? Poteratne perfectiorem prototypum invenire? Heu! quomodo soler hæc JESU CHRISTI obedientia damnat in nobis nimis indulgentes legis interpretationes, ac importunas dispensationes! Hæc præmatia Salvatoris humilitatio quanto rubore suffundit superbiam nostram! & hæc dolorum primitivæ quam validum afferret amoris nostri proprio remedium, si intus Mytherii hujus Spiritum assequeremur! Idem.

Vetus ideo desit in JESU CHRISTI circumcisio, quia recentem instituit. Hæc non est amplius, Apostolus, inquit, exterior carnis circumcisio: in expoliatione corporis carnis; interior circumcisio est, quæ in spiritu fervore peragitur: Circumcisio cordis in spiritu. (ad Colos. 2.) Sine hæc circumcisio cordis, hoc est, sine hæc abscissio inanimi, & in quietiorum desideriorum, in compositarum, mundanarum, immoderatarum, illicitarumque cupiditatum, quæ nascuntur in corde, quæ illud corrumptur: denique sine hæc circumcisio generosa, & persequentis circumcisioe affectuum nostrorum, frustra nobismet blandimur, rati nos esse discipulos JESU CHRISTI, eo quod extrinsecus, ut ita dicam,

per nostrum salutem.

Cur Dei Filius se subiecit legi circum-

JESUS CHRISTUS per circum-

Hæc die, & per hoc Mytherium Dei Filius incipit salutare nostris officium

Lectiones, quæ nobis proponit Dei Filius in sua Circum-

Mutatio veteris circum-